

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 52/2016-13

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 3. februára 2016 predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED] v zastúpení JUDr. Ladislavom Potockým, Mydlárska 187/19, Žilina, vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Žiline č. k. 1 Tpo 300/2015-1730 z 23. septembra 2015 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a pre zjavnú neopodstatnenosť.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 12. októbra 2015 doručená sťažnosť [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie svojho práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Krajského súdu

v Žiline (ďalej len „krajský súd“) č. k. 1 Tpo 300/2015-1730 z 23. septembra 2015 (ďalej aj „napadnuté rozhodnutie krajského súdu“).

2. Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovateľovi bolo uznesením vyšetrovateľa Krajského riaditeľstva Policajného zboru, odboru kriminálnej polície pod ČVS: KRP-159/2-VYS-ZA-2014 z 28. augusta 2015 v spojení s uznesením prokurátora Krajskej prokuratúry v Žiline č. k. KV 22/15/5500-58 z 19. septembra 2015 vznesené obvinenie pre pokračovací obzvlášť závažný zločin podvodu formou spolupáchateľstva podľa § 20 k § 221 ods. 1 a ods. 4 písm. a) zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný zákon“). Uznesením sudcu pre prípravné konanie Okresného súdu Ružomberok sp. zn. 0 Tp 17/2015 z 20. septembra 2015 bolo rozhodnuté o nevzatí sťažovateľa do väzby z dôvodu podľa § 71 ods. 1 písm. a) a c) zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“). Krajský súd v Žiline na sťažnosť prokurátora Krajskej prokuratúry v Žiline rozhodol uznesením č. k. 1 Tpo 300/2015-1730 z 23. septembra 2015 o zrušení predmetného prvostupňového rozhodnutia a vzatí sťažovateľa do väzby podľa § 71 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku. V ostatnom podal sťažovateľ sťažnosť na ústavnom súde.

3. Sťažovateľ v podanej sťažnosti brojí proti jeho trestnému stíhaniu, ktoré považuje za nedôvodné vrátane jeho väzby/väzobného stíhania. V merite podanej sťažnosti konštatuje, že *„Mám za to, že Krajský súd Žilina, ako aj prokurátor Krajskej prokuratúry a vyšetrovateľ Policajného zboru Žilina rozhodli v rozpore s ust. § 176 ods.2 Trestného poriadku a to v neprospech obvineného [REDAKOVANÉ]. Uznesenia trpia podstatnými formálno - procesnými nedostatkami, pretože sú neodôvodnené“*. K dôvodom väzby namietal, že *„Nie je daný ani dôvod väzby obvineného ako uvádza Krajská prokuratúra podľa § 71 ods. 1 písm. a/ Tr. por., neboli doposiaľ preukázaný žiadny dôkaz, o tom, že by sa obvinený úmyselne vyhýbal trestnému stíhaniu., že by sa skrýval. resp. , že by sa pokúsil utiecť. Dva prípady, na ktoré poukazovala prokuratúra, sa mal obvinený dostaviť k podpísaniu protokolu o vykonaní domovej prehliadky, svoju neprítomnosť odôvodnil, že v tento deň vycestoval za obhajcom, ktorého zvolil svojmu bratovi, v prípade druhej neúčasti tu existuje objektívny lekársky nález, podľa ktorého v čase naplánovaného úkonu trestného konania, bol obvinený práceneschopný, dochádzal na injekcie a nemal povolené vychádzky*.

K dôvodom po väzby podľa § 71 ods.1 písm. c/ Tr. por. aj sudca pre prípravné konanie uviedol, že obaja spoluobvinení sú vo väzbe a zo žiadnych relevantných skutočností nevyplýva, že by obvinený [REDAKOVANÉ] sám alebo s inými osobami v trestnej činnosti pokračoval. Ani osoba obvineného, jeho doterajšia kriminálna minulosť nenasvedčuje, že by práve [REDAKOVANÉ] bol takou osobou, ktorá by bola schopná pokračovať v tejto trestnej činnosti.“

4. V nadväznosti na uvedené sťažovateľ v petite podanej sťažnosti navrhol, aby ústavný súd po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie nálezom takto rozhodol:

„1./ Základné právo sťažovateľa na spravodlivé zákonné a objektívne súdne konanie vyplývajúce z čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a čl. 46 ods. 1 Ústavy SR, uznesením Krajského súdu v Žiline 23.9.2015 sp. zn. 1 Tpo 300/201531730 (pravdepodobne mal na mysli č. k.1 Tpo 300/2015-1730, pozn.) bolo porušené.

2./ Uznesenie Krajského súdu v Žiline zo dňa 23.9.2015 sp. zn. 1Tpo/300/2015-1730 sa zrušuje v celom rozsahu.

3./ Krajský súd Žilina je povinný uhradiť sťažovateľovi trovy konania...“

II.

5. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

6. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním

a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy zjavne neopodstatnené alebo podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

7. O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu verejnej moci (súdu) nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú možno preto považovať sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 110/02, I. ÚS 140/03, IV. ÚS 166/04, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 168/05).

8. Podľa čl. 46 ods. 1 každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

9. Vo vzťahu k sťažovateľom namietanému porušeniu práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru ústavný súd poznamenáva, že konania všeobecných súdov, ktorými sa rozhoduje o väzbe, nie sú konaniami o trestnom obvinení a ani konaniami o občianskych právach alebo záväzkoch, ako to vyžaduje citovaný článok dohovoru. Väzobným konaním podľa názoru ústavného súdu nemôže dôjsť k porušeniu práv

zaručených v čl. 6 ods. 1 dohovoru aj z dôvodu, že túto oblasť ochrany práv upravuje vo svojich ustanoveniach čl. 5 dohovoru. Článok 6 dohovoru upravuje právo na spravodlivý proces a zásadne sa teda nevzťahuje na konanie o väzbe, pre ktoré platí špeciálna, pokiaľ ide o procesné záruky poskytnuté osobe nachádzajúcej sa vo väzbe, v zásade prísnejšia právna úprava obsiahnutá v čl. 5 dohovoru upravujúcom právo na slobodu a bezpečnosť (III. ÚS 272/03, II. ÚS 15/05, IV. ÚS 65/05). Procesné pravidlá týkajúce sa skúmania dôvodnosti ďalšieho trvania väzby sú *ratione materiae* súčasťou čl. 5 ods. 4 dohovoru. Ústavný súd v tomto smere rešpektuje prax Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“), podľa ktorej osobnú slobodu chráni v zásade čl. 5 dohovoru, a to najmä pokiaľ ide o zákonnosť väzby vrátane otázky, či k takémuto zbaveniu slobody došlo v súlade so zákonom upraveným postupom, keď dohovor odkazuje primárne na vnútroštátne právne predpisy a upravuje povinnosť dodržiavať ich hmotnoprávne aj procesné právne normy a požaduje, aby zbavenie slobody jednotlivca nebolo arbitrárne (čl. 5 ods. 1 dohovoru). Ďalej chráni právo jednotlivca na primeranú dĺžku väzby v zmysle požiadavky, aby väzba nebola predlžovaná nad primeranú lehotu a aby nedochádzalo v postupe príslušných orgánov počas trvania väzby k zbytočným prietahom (čl. 5 ods. 3 dohovoru). A napokon, chráni právo jednotlivca domáhať sa periodického prieskumu zákonnosti väzby a žiadať o prepustenie na slobodu, o ktorom musí byť rozhodnuté urýchlene (čl. 5 ods. 4 dohovoru) [rozsudok ESLP de Wilde at al v. Belgicko z 18. 6. 1971, AČ. 12, body 65, 67 a 71–77 etc., ako aj novšia judikatúra Khudoyorov v. Rusko, rozsudok ESLP č. 6847/02 z 8. 11. 2005, body 124–125, 172–174 a 193; Öcalan v. Turecko, č. 46221/99, rozsudok Veľkej komory ESLP z 12. 5. 2005, body 83–84 a 103; Khudobin v. Rusko, č. 59696/00, rozsudok ESLP z 26. 10. 2006, body 103 a 115].

10. Vo vzťahu k sťažovateľom namietanému porušeniu práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy ústavný súd poznamenáva, že s prihliadnutím na svoju judikatúru už opakovane konštatoval (I. ÚS 100/04, III. ÚS 135/04, I. ÚS 124/08, II. ÚS 23/05, II. ÚS 65/05, II. ÚS 60/08, II. ÚS 151/09, IV. ÚS 397/2010), že ide o všeobecné ustanovenie, ktoré upravuje základné právo na súdnu ochranu, a to vo vzťahu ku konaniu vo veci samej, a nevzťahuje sa na konanie o väzbe, na ktoré je aplikovateľné ustanovenie čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy, ktoré je vo vzťahu k čl. 46 ods. 1 ústavy v pomere špeciality a sú v ňom implicitne obsiahnuté hmotné a tiež procesné atribúty základného práva na osobnú

slobodu vrátane práva na jej súdnu ochranu v prípadoch pozbavenia osobnej slobody väzbou. Táto súdna ochrana zahŕňa základné procesné garancie spravodlivého súdneho konania s prihliadnutím na povahu a účel konania o väzbe, a preto sú na konanie a rozhodovanie súdu o väzbe aplikovateľné špeciálne ustanovenia čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy o osobnej slobode, a nie všeobecné ustanovenie čl. 46 ods. 1 ústavy.

10. Z konštantnej judikatúry ústavného súdu (bod 9 a 10) teda vyplýva, že sťažovateľ, kvalifikovane zastúpený advokátom, mal v petite podanej sťažnosti v okolnostiach predmetnej trestnej veci namietat' porušenie čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy a čl. 5 ods. 3 dohovoru v spojení s čl. 5 ods. 1 písm. c) dohovoru, a nie čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru, pretože tieto články nemajú príčinné uplatnenie v okolnostiach sťažovateľovho väzobného stíhania, ktoré boli predmetom rozhodovania krajského súdu v jeho uznesení sp. zn. 1 Tpo 300/2015 z 23. septembra 2015. Z uvedených dôvodov rozhodol ústavný súd podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde o odmietnutí sťažnosti sťažovateľa pre namietané porušenie čl. 46 ods. 1 a čl. 6 ods. 1 dohovoru z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 3. februára 2016